

arallegim

El retorn de Bloodshot, la màquina de matar

ISRAEL PUNZANO

Els fans de l'univers Valiant estan d'enhorabona perquè aquest mes torna un dels seus herois favorits, Bloodshot, un personatge conegut per l'extrema violència de les seves aventures. A la sèrie *Bloodshot Reborn* el lector es retroba per fi amb un personatge que, tot i tenir moltes semblances amb el Castigador de la Marvel, ha aconseguit fer-se un forat en l'Olimp dels justiciers de culte. El que més destaca en aquest còmic és el magnífic guió de Jeff Lemire, molt menys encotillat que en els seus treballs per a les grans editorials: *Bloodshot* és una lectura només per al públic adult, molt allunyada del món naïf d'altres superherois. Aquí la divisió entre bons i dolents no està clara, entre altres motius perquè el protagonista és el resultat d'un experiment paramilitar que el va convertir en una autèntica màquina de matar i amb els records manipulats perquè no es rebel·lés. D'aquell passat, però, ja no en queda res: l'antic assassí és ara un home sense cap poder, enganxat a les drogues i a l'alcohol i que treballa en un motel de carretera amb la por de recuperar la memòria i d'haver-se d'enfrontar als seus crims i a les seves pèrdues familiars. Això sí, a partir del segon capítol ja comença una nova massacre, com si s'activés en ell la seva addicció més antiga, la de la sang. ♦♦

BLOODSHOT REBORN VOL. 1
LEMIRE / SUAYAN / ALLÉN / BARON
VALIANT / MEDUSA
144 PÀG. / 13,95 €

J. JERRIMAN / GETTY

La desigualtat no és genètica sinó històrica

JAUME CLARET

Deia el poc sospitosos Adam Smith que, "en una societat civilitzada, els pobres es proveeixen a ells mateixos i també a l'enorme luxe dels seus superiors". El capitalisme hauria accentuat aquesta desigualtat fins a -després de l'excèpció dels anys de postguerra a Occident- dur-la a l'extrem actual. Amb la voluntat de conèixer l'origen d'aquest desequilibri, de traçar en paraules del prologuista Josep Fontana "una genealogia del present", Gonzalo Pontón ha encarat el repte d'analitzar el sistema econòmic forjat al segle XVIII i, paral·lelament, del pensament que va consagrar una determinada concepció del progrés econòmic com la nova panacea mundial.

La lucha por la desigualdad s'organitza en una primera part, o tra-

LA LUCHA POR LA DESIGUALDAD
GONZALO PONTÓN
PASADO & PRESENTE
850 PÀG. / 29 €

ma, centrada en com es basteix el desequilibri. És a dir, com la naixent burgesia se "enfrentó a las clases subalternas de las que se había escindido" i va establir el capitalisme "como sistema social y forma de vida que excluía toda alternativa". La segona part, o ordit, en canvi, vol desmuntar el pensament polític i econòmic creat des de les noves classes dirigents per donar-hi "cobertura intelectual en su lucha por la desigualdad". En altres paraules, es vol contradir tant la seva racionalitat com la seva inevitabilitat.

La reinterpretació plantejada resulta provocadora, la metodologia en canvi s'até a la més estricta ortodòxia: la lectura crítica de les fonts. Aquí Pontón -editor transmutat en historiador- juga amb avantatge, ja que per les seves mans i editorials ha passat bona part de la historiografia publicada en aquest país les

darreres cinc dècades. Aquest accés privilegiat, a obres i autors, juntament amb la destil·lació del millor del marxisme crític, el doten d'unes bases solidíssimes, però no l'exoneuren de l'exhaustiu treball on cap títol rellevant -sovint en la seva llengua original- queda sense ser revisat i analitzat. Lluny de ser una llosa, l'erudició es posa al servei d'un relat exigent, però amb una voluntat d'incidència i transcendència en la interpretació del nostre passat i, per extensió, present.

La història com a arma de futur

La mirada és càustica, però també rica i complexa. La linealitat tradicional és substituïda per un relat menys determinista i tancat, en què, per exemple, se'ns recorda com diferents alternatives d'industrialització haurien estat possibles i com el model anglès finalment triat va ser "gradual, parcial y local", i "significó escoger la opción más depredadora para la mayoría de los miembros de la especie humana". O, més endavant, des- construeix l'Enciclopèdia o l'expansió de la premsa com a altaveus d'un missatge evangèlic-totalitari: "No hay más que una vía, la senda del progreso, porque cualquier otro camino no conduce más que a la tragedia".

Armat de dades i ironia, Pontón ataca amb duresa tant el doble llenguatge dels contemporanis (dels il·lustrats als cameralistes, passant pels apologetes del capitalisme, el lliure comerç o la monarquia il·lustrada), ja que mentre defensaven la "universalidad en la esfera pública" exclouen "sistemáticamente a aquellos que carecían de las propiedades y la educación requeridas". Igual de contundent es mostra amb les lectures complaents sobre el període fetes per la història tradicional.

Fidel als seus principis, l'editor-historiador fa un llibre de tesi i combat: "La desigualdad no está en los genes, no es una fuerza telúrica irresistible ni una maldición de los dioses: es producto de decisiones políticas. Y las decisiones políticas pueden y deben cambiarse, también con la política". Per a Pontón, es fa imprescindible trencar l'actual paradigma que té adormides les consciències, si es vol combatre amb èxit la desigualtat i, sobretot, construir una alternativa econòmica i ideològica. ♦♦

Imponent sense desmesura, consistent amb gracilitat

VÍCTOR OBIOLS

Aquesta és la divisa que Pere Antoni Pons (Campanet, 1980), home de lletres de consolidada trajectòria, amolla en un dels epigrames que titula genèricament *Impassos*, píndoles de saviesa apotegmàtica; el que duu per títol *Escola d'escriptura*. L'autor s'até a la divisa durant tota l'obra, sense fissures, amb vigoria expressiva i mà mestriosa. Perquè en aquest gènere poètic (anomenar-lo "poesia de l'experiència" seria reductiu però ens fa servei per entendre'ns provisionalment) la qüestió més important és el to. I Pons reix a donar-lo, imponent-lo (sense des-

mesura), i dotant els poemes de consistència (amb gracilitat). I no és gens fàcil, perquè aquesta via poètica té un perill immens, que només pot evitar un poeta dotat, que és la banalitat.

Afortunadament, Pons té ben agusat el sentit del to, que vol dir consciència d'una dicció atemperada -en clau conversacional-, sentit de la construcció poemàtica, enginy verbal (que va sovint de bracet de la ironia), i perícia en tot allò relatiu als efectes retòrics. Tot plegat dona com a resultat uns artefactes verbals que funcionen a la perfecció. Pons no està interessat en la poesia com a revelació, com a forma de deliri o aventura cap a l'insondable (tot i que quan ho

AQUÍ, ON PASSA TOT
PERE ANTONI PONS
BROMERA
34€ PREMI MARIA BENEYTO
80 PÀG. / 15,20 €

considera necessari explota amb magnificència el poder de la imatge). El seu plantejament és més modest, però potser per això més difícil. Vol proporcionar allò que Joan Ferraté deia que cercava en la literatura, teca, o allò que fa poc ha expressat Xavier Antich en un article: "Llegir és viatjar sense sortir de casa".

El domini de la dicció

Però, naturalment, les peripècies vitals d'un individu, les seves especulacions filosòfiques, les reflexions polítiques (de biaix), l'anàlisi del seu sistema emotiu, el seu caient confessional, només tenen sentit "literari", és a dir, només es deixen llegir, si és capaç de forma-

litzar tot aquest conglomerat en un objecte d'art convincent, que és el poema reeixit. I això Pere Antoni Pons ho aconsegueix amb escreix. L'aparent espontaneïtat estilística es fa creïble gràcies al domini de la dicció. Personalment em recorda un poeta avui tristament oblidat dels anys 70, Josep Elias (qui el reeditarà?). Una poesia sàvia, que ens parla de tu a tu -tot i exigir-nos una complicitat en la cultura literària-, una poesia, per dir-ho curt, de caire moral; és a dir, que mira la conducta humana, i sospesa els valors i qualitats que donen -o han de donar- sentit a la vida. En el poema *Morrison* ens hi podem emmirallar uns quants, els qui fórem "espies en la casa de l'amor". ♦♦